

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МАЛОПОЛЬСЬКА ШКОЛА ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ
КРАКІВСЬКОГО ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (Польща)
КОМРАТСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (Республіка Молдова)
КАЗАХСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ, ФІНАНСІВ ТА
МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ (Казахстан)
КОБЛІВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА**

**РОЗВИТОК ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД: ПРАВОВІ,
ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ**

**Тези доповідей
учасників II міжнародної науково-практичної конференції**

9 червня 2022 року

м. Миколаїв-с.Коблеве

2022

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МАЛОПОЛЬСЬКА ШКОЛА ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ
КРАКІВСЬКОГО ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (Польща)
КОМРАТСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (Республіка Молдова)
КАЗАХСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ, ФІНАНСІВ ТА
МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ (Казахстан)
КОБЛІВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА**

РОЗВИТОК ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД: ПРАВОВІ, ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

**Тези доповідей
учасників II міжнародної науково-практичної конференції**

9 червня 2022 року

м. Миколаїв-с.Коблеве

2022

УДК 338.244.47

P64

*Друкується за рішенням вченої ради Миколаївського національного аграрного університету
(протокол № 11 від 28.06.2022р.).*

Редакційна колегія:

Головний редактор:

В. С. Шебанін – д-р техн. наук, професор, академік НААН

Заступники головного редактора:

О. Є. Новіков – д-р екон. наук, професор

А. В. Ключник – д-р екон. наук, професор

Відповідальний секретар: Н. В. Потриваєва – д-р екон. наук, професор

Розвиток територіальних громад: правові, економічні та соціальні аспекти:
P64 Матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., 9 червня 2022 р., Миколаїв-с.Коблеве. –
Миколаїв: МНАУ, 2022. – 244 с.

ISBN 978-617-7149-61-2

У збірнику представлено виклад доповідей і повідомлень, поданих на II Міжнародну науково-практичну конференцію «Розвиток територіальних громад: правові, економічні та соціальні аспекти». Збірник містить тези доповідей, подані на 9 секцій: 1. Правове, освітнє, наукове та інформаційне забезпечення розвитку територіальних громад; 2. Впровадження механізмів ефективного використання фінансових, земельних, майнових та інших ресурсів громад; 3. Партисипативна модель розвитку територіальних громад; 4. Підприємницька та міжнародна діяльність, транскордонне та міжмуніципальне співробітництво, державно-приватне партнерство; 5. Розвиток туристичного бізнесу у громаді; 6. Публічні послуги та соціальний профіль територіальних громад; 7. Молодіжна політика та залучення молоді в громадах; 8. Публічне управління розвитком громад; 9. Управління проектами.

Для науковців, аспірантів, здобувачів вищої освіти ЗВО та науково-дослідних установ, представників органів державного і місцевого самоврядування, а також осіб, які цікавляться проблемами розвитку територіальних громад.

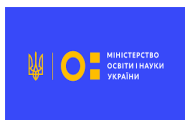
У матеріалах збережено стиль, орфографію та пунктуацію авторів. Редакція може не поділяти думку авторів і не несе відповідальності за достовірність наданої ними інформації.

УДК 338.244.47

ISBN 978-617-7149-61-2

© Миколаївський національний аграрний
університет, 2022

ОРГАНІЗАТОРИ КОНФЕРЕНЦІЇ

Міністерство освіти і науки України

Миколаївський національний аграрний університет

Факультет менеджменту

Кафедра публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки

Коблівська сільська рада

Міжрегіональне управління національного агентства України з питань державної служби в Одеській, Миколаївській, Херсонській областях, Автономній Республіці Крим та м. Севастополь

Миколаївський регіональний центр підвищення кваліфікації

Малопольська школа публічного адміністрування краківського економічного університету (Польща)

Комратський державний університет (Республіка Молдова)

Казахський університет економіки, фінансів та міжнародної торгівлі (Казахстан)

Подільський державний аграрно-технічний університет

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова оргкомітету:

Шебанін В.С., д-р техн. наук, проф., акад. НААН, ректор Миколаївського національного аграрного університету.

Співголова оргкомітету:

Талоха С.А., секретар Коблівської сільської ради.

Члени оргкомітету:

1. **Галунець Н.І.**, старший викладач кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки Миколаївського національного аграрного університету.
2. **Гончаренко І.В.**, д-р екон. наук, проф., професор кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки Миколаївського національного аграрного університету.
3. **Гусенко А.А.**, старший викладач кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки Миколаївського національного аграрного університету.
4. **Дибченко Д.М.**, директор Миколаївського регіонального центру підвищення кваліфікації.
5. **Ємець О.І.**, канд. екон. наук, доц., доцент кафедри теоретичної і прикладної економіки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
6. **Жебчук Р.Л.**, координатор польсько-української співпраці Малопольської школи публічного адміністрування Краківського економічного університету в проєкті DOBRE.
7. **Кажмухаметова А.А.**, канд. екон. наук, доцент Казахського університету економіки, фінансів та міжнародної торгівлі.
8. **Кальченко О.О.**, заступник начальника Міжрегіонального управління Національного агентства України з питань державної служби в Одеській, Миколаївській, Херсонській областях, Автономній Республіці Крим та м. Севастополь.
9. **Ключник А.В.**, д-р екон. наук, проф., завідувач кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки Миколаївського національного аграрного університету.
10. **Кравчук Л.С.**, канд. екон. наук, доц., фахівець з управління проєктами у сфері матеріального (нематеріального) виробництва Установи «Агенція місцевого розвитку» Коблівської сільської ради.
11. **Новіков О.Є.**, д-р екон. наук, проф., проректор з наукової роботи Миколаївського національного аграрного університету.
12. **Пармаклі Д.**, д-р екон. наук, професор Комратського державного університету (Республіка Молдова).

13. **Прогонюк Л.Ю.**, канд. юрид. наук, доцент кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки Миколаївського національного аграрного університету.

14. **Чикуркова А.Д.**, д-р екон. наук, проф., завідувач кафедри менеджменту, публічного управління та адміністрування Подільського державного аграрно-технічного університету.

15. **Шебаніна О.В.**, д-р екон. наук, проф., чл.-кор. НААН, декан факультету менеджменту Миколаївського національного аграрного університету.

16. **Шишпанова Н.О.**, канд. екон. наук, доц., доцент кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки Миколаївського національного аграрного університету.

Секретар оргкомітету:

Лівандовська О.А. – лаборант кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки Миколаївського національного аграрного університету.

ЗМІСТ

РЕЗОЛЮЦІЯ КОНФЕРЕНЦІЇ	15
СЕКЦІЯ 1. ПРАВОВЕ, ОСВІТНЄ, НАУКОВЕ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД	17
Бондаренко І. В. Значення інноваційного розуміння сутності достовірних відомостей для забезпечення легітимності масмедійної діяльності і медіабезпеки в територіальних громадах в умовах воєнного стану.....	17
Васильєв С. В. Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері дошкільної і середньої освіти.....	19
Гоцуляк К. І. Впровадження цілей сталого розвитку в освітній процес початкової школи.....	21
Гулак О. В., Чухно В. О. Окремі аспекти запобігання корупції у сфері вітчизняних земельних правовідносин.....	23
Гришина Л. О. Тенденції цифрової трансформації територіальних громад.....	25
Гусенко А. А. Правові аспекти надання соціальних послуг в територіальних громадах.....	26
Іванців В. В., Картвий А. Г., Федонюк В. В. Оцінка автотранспортного впливу в межах Луцької ОТГ та шляхи його зменшення.....	29
Камашев А. В. Електронний аудит земельного банку як елемент інформаційної інфраструктури територіальних громад.....	31
Кириченко О. А. Значення інноваційного розуміння сутності достовірних відомостей для кваліфікованої дискусії в територіальних громадах із загальнодержавних проблем в умовах воєнного стану.....	33
Кірдан О. П. Інноваційний університет як драйвер освітньо-наукового забезпечення розвитку територіальних громад.....	35
Кічурчак М. В. Особливості формування стратегічного партнерства між вищими навчальними закладами і територіальними громадами в Україні.....	36
Ключник А. В. Популяризація спеціальності «Публічне управління та адміністрування» в регіоні.....	38
Круглікова В. В. Залучення громади до процесів стратегічного планування розвитку.....	39
Курепін В. М. Нормативно-правове забезпечення розвитку об'єднаних територіальних громад.....	41
Мельниченко С. Г. Законодавче забезпечення функціонування територіальних громад.....	43
Неделіковська К. І. Політичний аспект децентралізації та демократизації публічної влади в Україні.....	45
Пачева Н. О. Позакоекономічні інститути в контексті економічного розвитку територіальних громад.....	47

ПОЗАЕКОНОМІЧНІ ІНСТИТУТИ В КОНТЕКСТІ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Пачева Н.О., канд. екон. наук, доцент

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

В умовах глобалізації світової економіки посилюється роль громад. Розвиток країни в цілому залежить від розвитку локальних територій (територіальних громад). В свою чергу, територіальні громади для свого успішного і конкурентного розросту повинні володіти необхідними знаннями та навичками.

Сучасна наукова думка розглядає економіку як еволюційну відкриту систему, що зазнає постійного впливу зовнішнього середовища (культури, політичних умов, природи тощо) та реагує на них [1].

Територіальна громада – це жителі, об'єднані постійним проживанням у межах села, селища, міста, що є самостійними адміністративно-територіальними одиницями, або добровільне об'єднання жителів кількох сіл, селищ, міст, що мають єдиний адміністративний центр [2].

На національному рівні підтримка місцевого бізнесу має принцип багаторівневого управління – мова йде про синхронізацію дій державного та місцевого рівнів та ефективну співпрацю на різних рівнях управління [3]. В державному бюджеті більш ніж є достатньо підтримки, щоби органи місцевого самоврядування створювали інфраструктуру для бізнесу. Ми говоримо про різні секторальні бюджетні програми, які спрямовані на розвиток територій. Починаючи від Фонду регіонального розвитку, закінчуючи субвенцією на ЦНАПи, інтернет, спорт, наприклад, яка є за різними міністерствами [4].

Позаекономічні інститути – це певна спадкова інформація (менталітет, норми, правила (формальні і неформальні), звички та стереотипи, культура, виховання), що циклічно циркулює у суспільстві. Позаекономічні інститути складаються з конституційних і соціокультурних інститутів. Конституційні позаекономічні інститути включають: правові, політичні, ідеологічні та етичні. А соціокультурні: менталітет (ментальність), довіру, релігію, освіту, культуру, звички, традиції та інше [5]. Соціокультурні позаекономічні інститути можуть бути тісно пов'язані з інноваційними процесами, в результаті – сприяючи розвитку, або гальмуючи його.

Тому в основі розвитку територіальної громади досить велику роль відіграють такі позаекономічні інститути як довіра, культура, менталітет, мораль та ін. Вони є досить стійкими і соціально доцільним інститутами, що фіксуються в стереотипах мислення, звичках, традиціях, неформальних нормах, а вже потім і в писаному праві. Це дає можливість передбачити і спрогнозувати поведінку учасників соціальної мережі, в даному випадку – жителів територіальної громади.

Ще одним важливим позаекономічним інститутом який має значний вплив на економічний розвиток є освіта. Нині інтелектуальний капітал стає ключовим економічним ресурсом в умовах розвиненого інформаційного

суспільства та переходу від індустріальної економіки до економіки знань. Тому вирішального значення при формуванні конкурентних переваг національної економіки набуває розвиток її інтелектуального капіталу та подальше формування інтелектуального потенціалу [6]. Саме ознакою нового суспільства є зростаюча роль спеціалізованого знання, тобто появи нової сили, що трансформує суспільство. Для прикладу, перехід влади на підприємстві до фахівців, тобто це потреба в спеціалістах найвищого гатунку, що витікає зі зростаючої ролі освіти в суспільстві.

Культура як соціокультурний позаекономічний інститут дуже складне, поліструктурне явище. Розвиток культури тягне за собою розвиток людства, тому що вона інтегрована в різноманітні сфери життєдіяльності людини. Довіра як соціокультурний позаекономічний інститут – це механізм взаємодії людини з навколишнім світом і важливий рушій соціального та економічного розвитку.

Конституційні та соціокультурні позаекономічні інститути властиві абсолютно всім економічним системам. Позаекономічні інститути здатні вплинути і прискорити хід економічного розвитку як територіальних громад, так і суспільства в цілому.

Список використаних джерел:

1. *Економічна політика : навч. посіб. / О. О. Беляєв та ін. Київ: КНЕУ, 2004. 287 с.*
2. *Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%92%D0%A0#Text> (дата звернення: 01.06.2022).*
3. *Як створити у громаді умови для сталого економічного розвитку: можливості та практики. Децентралізація : веб-сайт. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/13669> (дата звернення: 02.06.2022).*
4. *Воробей В. Місцевий економічний розвиток у територіальних громадах: корисні поради та кращі практики : посібник. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/717/MER_2021_WEB.pdf (дата звернення: 01.06.2022).*
5. *Пачева Н.О. Особливості формування позаекономічних інститутів у контексті економічного розвитку. Вісник Чернігівського державного технологічного університету. Сер. Економічні науки. 2012. № 4 (62). С. 75-80.*
6. *Chyrva O. H., Biloshkurskyi M. V., Pacheva N. O. Marketing analysis of the market conditions of higher education in Ukraine. Науковий вісник Полісся. 2017. № 4 (12). Ч. 2. С.112-116.*